

Practical Law:**Rambam, Laws of Blessings, Chapter 7**

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ז

(1) The one who breaks bread gives a piece to each person, and each person takes it in his hand. But the one who breaks bread should not place it into the hand of the one who will eat it, unless he is a mourner. The one who breaks bread puts out his hands first and eats. And those reclining are not permitted to taste until the one who said the blessing tastes. The one who breaks bread is not permitted to taste until most of those reclining have finished saying amen. If the one breaking bread wants to give honor to his teacher or to someone who is greater in wisdom than he by allowing him to stretch out his hand [to partake of the bread] before him, he may do so. (2) Two people who are eating out of one plate wait for each other [when one took a break from eating e.g., in order to drink, the other must wait until he resumes]; [but if they are] three [two] do not wait [for one to finish drinking]. If two of them finish, the third stops with them [for *zimmin*, responds to the invitation to grace and then resumes his meal]. If one of them finishes, the other two do not stop for him, but continue eating until they have finished. One should not converse during a meal, so that he will not endanger himself. Because of this, if wine is set before them during the meal, each person recites the blessing himself. For if one were to recite the blessing, and a respondent were to answer amen at the moment that he is swallowing, he may endanger himself. And one should not gaze at the face of a person who is eating, nor at his portion, in order not to embarrass him.

א הַבּוֹצֵעַ נוֹתֵן פְּרוּסָה לְפָנָיו כֹּל אֶחָד וְאֶחָד וְהָאֶחָד נוֹטֵל בְּיָדוֹ וְאִין הַבּוֹצֵעַ נוֹתֵן בְּיַד הָאוֹכֵל אֶלָּא אִם כֵּן הִיָּה אָבֵל וְהַבּוֹצֵעַ הוּא פּוֹשֵׁט יָדָיו תַּחֲלָה וְאוֹכֵל. וְאִין הַמְּסַבֵּין רִשְׁאִין לְטַעַם עַד שֵׁיטְעוּם הַמְּבָרֵךְ. וְאִין הַבּוֹצֵעַ רִשְׁאִין לְטַעַם עַד שֵׁיכֻלָּה אָמֵן מִפִּי רַב הַמְּסַבֵּין. וְאִם רָצָה הַבּוֹצֵעַ לְחַלֵּק כְּבוֹד לְרַבּוֹ אוֹ לְמִי שֶׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנּוּ בַחֲכָמָה וְיִנְיָחוּנוּ לְפֶשֶׁט יָדוֹ קֶדֶם לוֹ הַרְשוּת בְּיָדוֹ: ב שְׁנַיִם מִמְּתִינִין זֶה לָזֶה בַקְּעָרָה שְׁלִשָּׁה אִין מִמְּתִינִין גְּמָרוּ מֵהֶם שְׁנַיִם וְהַשְּׁלִישִׁי מִפְּסִיק עִמָּהֶן. גְּמַר אֶחָד מֵהֶן הַשְּׁנַיִם אִין מִפְּסִיקִין לוֹ אֶלָּא אוֹכְלִין וְהוֹלְכִין עַד שְׁגוּמְרִין. אִין מִשְׁאִין בְּסַעְדָּה כְּדִי שְׁלֵא יָבֵא לְיָדֵי סַפְנָה וּמִפְּנֵי זֶה אִם בָּא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמְּזוֹן כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ שְׂאֵם בְּרַךְ אֶחָד וְעוֹנָה הַעוֹנָה אִמֵּן בְּשִׁעַת הַבְּלִיעָה יָבֵא לְיָדֵי סַפְנָה וְאִין מִסְתַּבְּלִין בְּפָנָיו הָאוֹכֵל וְלֹא לְמַנְתּוֹ שְׁלֵא לְבִישׁוֹ:

BERAKHA FOR MONDAY

TORAH

וזאת הברכה ליום שני

תורה

יכין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז וְזֹאת לְיִהוּדָהּ וַיֹּאמֶר שְׁמַע יְדוֹה קוֹל ז וְדָא לְיִהוּדָהּ וַיֹּאמֶר קַבֵּל יי

(7) May this [also be] for Yehudah. And he [Moshe also] said, May the Lord

RASHI

רש"י

(7) **May this [also be] for Yehudah** — *He juxtaposed Yehudah to Reuvein, because*

(ז) וְזֹאת לְיִהוּדָהּ. סָמַךְ יְהוּדָהּ לְרֵאוּבֵן, מִפְּנֵי

יְהוּדָה וְאֶל-עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ יַדָּיו רַב לּוֹ וְעֶזְרָה
 צְלוֹתָהּ דִּיהוּדָה בְּמִפְקָה
 לְאִגָּחָא קְרַבָּא וּלְעִמָּה תְּתִיבְנָה
 לְשָׁלֵם יְדוּהִי יַעֲבֶדֶן לָהּ

listen to Yehudah's voice, and bring him to his people; his hands will do battle

RASHI

these both confessed to the wrong that they had done, as the verse says (Job 15:18-19), "that wise men have told ... to them alone ... and no stranger passed between them." [This verse alludes to the confession of Reuvein and Yehudah ("that wise men have told), and how they were consequently blessed here together ("them alone"); although Levi was next in line chronologically to Reuvein, nevertheless here, in the context of this blessing, Levi did not come between them ("no stranger came between them"), but rather, he was blessed afterwards (verses 8-11).] (see Rashi Job 15:19) Our Rabbis have further explained that during the entire forty years that Israel was in the desert, Yehudah's bones were

moving around in his coffin, because of the excommunication which he had accepted upon himself [when he took responsibility for Binyamin], as the verse says (Genesis 43:9), "If I will not bring him to you ... then I have sinned against you all of the days." So, Moshe said here: "Who caused Reuvein to [publicly] confess his sin? It was Yehudah ... (see Sotah 7b) [and thus, by placing Yehudah together with Reuvein, Moshe alluded to this merit of Yehudah, and, in effect, "May the Lord listen to Yehudah's voice," is a prayer that Yehudah's bones would finally come to rest]. **May the Lord listen to Yehudah's voice** — [I.e., Also, hear the prayer of Yehudah's descendants:] *The prayer of David and Shlomoh, and the prayer of Asa because of the Kushim, and that of Yehoshafat on account of the Ammonites, and that of Chizkiyahu because of Sancheiriv (see Sifrei 33:7).* **And bring him to his people** — *in peace, from war.* **ידיו רב לו** — *means: May his hands fight his battle (ריבו), and may they exact his vengeance.* **And may You be a help against his adversaries** — *Moshe here, was praying for [Yehudah's descendant] Yehoshafat, concerning the battle of Ramot Gil'ad, as the verse says (II Chronicles 18:31), "Yehoshafat cried out, and the Lord helped him (עזרו).* *Another explanation of קול יהודה: שמע ה' קול יהודה: Here, included within Yehudah's blessing, Moshe alluded to [and incorporated] a blessing for Shimon [the allusion being in the word שמע, the very root of שמעון]. Also [in accordance with this incorporation of Shimon within Yehudah], when the Children of Israel divided the Land of Israel amongst the tribes, Shimon took his portion from*

רש"י

שְׁשִׁנְיָהֶם הוּדוּ עַל קְלָקוּל שְׁבִידָם, שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר חָכְמִים יִגִּידוּ" וְגו' "לָהֶם לְבָדִים" וְגו' וְלֹא עֶבֶר זָר בְּתוֹכָם. וְעוֹד פָּרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ, שֶׁכָּל מ' שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר, הָיוּ עֲצֻמוֹת יְהוּדָה מִתְגַּלְגְּלִין בְּאֶרֶץ, מִפְּנֵי נְדוּי שֶׁקָּבַל עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר "וְחִטָּאתִי לָךְ כָּל הַיָּמִים", אָמַר מֹשֶׁה מִי גָרַם לְרֵאוּבֵן שִׁוְדָה, יְהוּדָה וְכו'; שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה. תְּפִלַּת דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, וְאַסָּא מִפְּנֵי הַכּוּשִׁים, וְיְהוֹשָׁפָט מִפְּנֵי הָעַמּוֹנִים, וְחִזְקִיָּה מִפְּנֵי סַנְחֵרִיב: וְאֵל עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ. לְשָׁלוֹם, מִפְּנֵי הַמְּלַחְמָה (ס"א מִן הַמְּלַחְמָה): יַדָּיו רַב לּוֹ. רִיבוֹ רִיבוֹ, וְיִנְקָמוּ נִקְמָתוֹ: וְעֶזְרָה מִצָּרָיו תִּהְיֶה. עַל יְהוֹשָׁפָט הַתְּפִלָּל, עַל מְלַחְמַת רַמּוֹת גִּלְעָד, "וְיִזְעַק יְהוֹשָׁפָט וְה' עֲזָרוֹ". דְּבַר אַחֵר, "שְׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה" כָּאֵן רַמּוֹת בְּרָכָה לְשִׁמְעוֹן, מִתּוֹךְ בְּרִכּוֹתָיו שֶׁל יְהוּדָה, וְאִף בְּשַׁחֲקוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִטַּל שְׁמֵעוֹן

פָּרַעַנְתָּא מִסַּנְאוּהִי וְסַעִיד
מִבְּעַלֵּי דְבְבוּהִי הוּי לֵה:
ח וְלֵלוּי אָמַר תְּמִיא וְאוּרִיא
אֲלִבְשָׁתָא לְגַבְר דְּאִשְׁתַּכַּח
חֲסִידָא קְדָמָךְ דִּי נְסִיתוּהִי
בְּחַנְתוּהִי וְהוּהוּ שְׁלִים בְּחַנְתוּהִי
וְעַל אַמָּה לֹא רַחַם כִּד

מִצְרֵיו תִּהְיֶה: פ שְׁנֵי ח וְלֵלוּי אָמַר תְּמִיָּה
וְאוּרִיָּה לְאִישׁ חֲסִידְךָ אֲשֶׁר נְסִיתוּ בְּמִסָּה
תְּרִיבֵהוּ עַל-מֵי מְרִיבָה: ט הָאָמַר לְאָבִיו
עַל מֵי מִצוֹתָא וְאִשְׁתַּכַּח מְהֵימֵן: ט דְּעַל אָבוּהִי

for him, and may You be a help against his adversaries. (8) And of Levi he said: Your Tummim and Urim belong to Your pious man, whom You tested at Massah, and whom You tried at the waters of Merivah; (9) Who said of his father and his mother, I do not see them; neither did he acknowledge his

RASHI

among that of Yehudah, as the verse says (Joshua 19:9), "From the allotment of the children of Yehudah came the inheritance of the children of Shimon" (Sifrei 33:7). And why did Moshe not impart a separate blessing for Shimon? Because Moshe held against Shimon that which he had committed in Shittim [referring to the sin of Zimri the son of Salu, who was the leader of the tribe of Shimon (see Numbers 25:1-14)]. It is thus written in the Aggadah on Psalms (Shochoer Tov 90). (8) וללוי אמר — means: "And of Levi, he said ...."

Your Tummim and Urim — Here, Moshe is addressing God. **Whom You tested at**

Massah — [spoken in praise of the Levites,] for they did not complain with the others who did. תריבהו... — [This is to be understood] as the Targum translates it [namely, "You tested him [Levi] at the Waters of Merivah, and he came out faithful"]. Another explanation of תריבהו "You made [seemingly] false accusations against him [Levi]," for if [in the case of] Moshe [he was punished with death and not permitted to enter the Land of Israel because he] said to Israel, "Listen now, you rebels!" (see Numbers 20:10), then [how do we understand why] Aharon and Miriam [were also punished with death and were not permitted to enter the Land of Israel] — what did they do [to deserve this]? (Sifrei 33:8) (9) **Who said of his father and his mother, I do not see them** — [Moshe says:] When Israel sinned with the golden calf and I said (Exodus 32:26), "Whoever is for the Lord, come to me!", all the sons of Levi assembled to me, and I ordered them, that each one must kill [those guilty of worshipping the golden calf, even] his mother's father, if he was an [ordinary] Israelite [and not a Levite], or his brother on the mother's side [if his mother was not a Levite], or the son of his daughter [whose husband was not a Levite], and they did so [without complaining that they were their relatives; thus the meaning of the verse here, "Who said of his father and his mother, I do not

רש"י

מתוך גורלו של יהודה, שנאמר "מחבל בני יהודה נחלת בני שמעון" (ומפני מה לא ייחד לו ברכה בפני עצמו שהיה בלבו עליו על מה שעשה בשטים, בן כתוב באגדת תהלים): (ח) וללוי אמר. ועל לוי אמר: תמיה ואורייה. כלפי שכינה הוא מדבר: אשר נסיתו במסה. שלא נתלוננו עם שאר המלינים: תריבהו וגו'. בתרגומו. דבר אחר, "תריבהו על מי מריבה", נסתקפת לו לבא בעלילה, אם משה אמר "שמעו נא המורים", אהרן ומרים מה עשו: (ט) האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו. כשקטאו בעגל, ואמרתי "מי לה' אלי", נאספו אלי כל בני לוי, וצויתים להרוג את אבי אמו והוא מישראל, או את אחיו מאמו, או בן בתו, וכן עשו. ואי אפשר

חָבוּ מִן דִּינָא וְאִפִּי אַחוּהִי
 וּבְנוּהִי לָא נְסִיב אַרְי גְּטָרוּ
 מִשְׁרַת מִימְרָךְ וְקִימְךָ לָא
 אֲשַׁנְיִי: כְּשֶׁרִין אֲלִין דִּלְפִון
 דִּינִיךָ לִיעֲקֹב וְאוּרִיךָ
 לְיִשְׂרָאֵל יְשׁוּן קְטַרְתָּ בּוֹסְמִין
 קְדָמְךָ וּגְמִיר לְרַעְוָא עַל
 מִדְּבַחְךָ:

וְלֹאֲמוּ לֹא רֵאִיתִיו וְאֶת־אָחִיו לֹא הִפִּיר
 וְאֶת־בָּנוּ (קרי בְּנָיו) לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶיךָ
 וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ: י יוּרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב
 וְתוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל יִשִּׁימוּ קְטוֹרֶה בְּאַפְךָ
 וְכָלִיל עַל־מִזְבְּחֶךָ:

brothers, nor did he know his children; for they observed Your word, and guarded Your covenant. (10) They will teach Your judgments to Yaakov, and Your Torah to Israel; they will place incense before You, and burnt-offerings upon Your altar.

RASHI

see them ...”]. Now, it is impossible here to explain the term “his father” literally, or to explain “his brothers” as being those on his father’s side, or that “his sons” means literally his sons, because all of these were Levites, and not one individual from the tribe of Levi sinned, as the verse says (Exodus 32:26), “and all the sons of Levi [assembled to me].” (Sifrei 33:9) For they observed

Your word — namely (Exodus 20:3), “You

must have no other gods [besides Me].” (ibid.) And guarded Your covenant — namely, the covenant of circumcision (ibid.). *For the [ordinary] Israelites who were born in the desert did not circumcise their sons, whereas the Levites were [not only] circumcised themselves, [but they] also circumcised their sons (Sifrei Bemidbar 9:18). (10) They will teach Your judgments* — [because] they are worthy of doing this. *וכליל* — denotes a burnt-offering [which is completely (כליל) burnt on the altar] (Yoma 26a).

רש"י

לְפָרֵשׁ אָבִיו מִמֶּשׁ, וְאָחִיו מֵאָבִיו, וְכֵן בְּנָיו מִמֶּשׁ,
 שֶׁהָרִי לְוִיִּים הֵם, וּמִשְׁבֵּט לְוִי לֹא חָטָא אַחַד מֵהֶם,
 שֶׁנֶּאֱמַר “כָּל בְּנֵי לְוִי: כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶיךָ. לֹא יִהְיֶה
 לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וּבְרִיתֶיךָ יִנְצְרוּ. בְּרִית מִלָּה,
 שְׁאוֹתָם שְׁנוּלְדוּ בַּמִּדְבָּר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לֹא מָלוּ אֶת
 בְּנֵיהֶם, וְהֵם הָיוּ מוֹלְטִין וּמְלִיטִין אֶת בְּנֵיהֶם (ס”א, אוֹתָם
 שְׁנוּלְדוּ בַּמִּדְבָּר, שִׁישְׂרָאֵל לֹא מָלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְהֵם
 הָיוּ מוֹלְטִין): (י) יוּרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ. רְאוּיָן אֵלּוּ לְכָךְ:
 וְכָלִיל. עוֹלָה:

PROPHETS I Kings 8

ס בְּדִיל דִּידְעוּן כָּל עַמְמֵי אֲרֻעָא
 אַרְי יי הוּא אֱלֹהִים לִית עוּד:
 סא וְיִהִי לְבַכּוֹן שְׁלִים בְּדַחֲלַתָא
 דִּי אֱלֹהֵנָא לְמַהֲךָ בְּקִימוּהִי
 וּלְמַטְר פְּקוּדוּהִי כִּיּוֹמָא הַדִּין:

נביאים מלכים א פרק ח
 ס לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵי הָאָרֶץ כִּי יְדוּהָ הוּא הָאֱלֹהִים
 אֵין עוּד: סא וְיִהִי לְבַכְבְּכֶם שְׁלֵם עִם יְדוּהָ אֱלֹהֵינוּ
 לְלַכַּת בְּחֻקֶיךָ וּלְשָׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ כִּיּוֹם הַזֶּה: סב וְהַמֶּלֶךְ

(60) So that all the peoples of the earth may know that the Lord is God; there is no one else. (61) Let your heart, [therefore,] be whole with the Lord our God, to follow His statutes and to keep His precepts as of this day. (62) And the king

סב ומלכא וכל ישראל עמיה
מנכסין נכסת קודשין קדם יי:
סג ונכיס שלמה ית נכסת
קודשא די נבים קדם יי תורי
תרתין רבוא ותריין אלפיין וענא
תרתא עסרי רבוא ותניכו ית

וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זִבְחִים זָבַח לְפָנַי יְדוּהַ: סג וַיִּזְבַּח
שְׁלֹמֹה אֶת זִבְחֵי הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לַיהוָה בְּקֶרֶת
עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
וַיַּחֲנֹכוּ אֶת־בַּיִת יְדוּהַ הַמֶּלֶךְ וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

בית מקדשא דיי מלכא וכל בני ישראל:

and all Israel with him were offering sacrifices before the Lord. (63) And Shlomoh sacrificed the peace-offerings that he offered to the Lord, twenty-two thousand oxen, and one hundred and twenty thousand sheep. [With this] the king and all the Children of Israel inaugurated the Temple of the Lord.

WRITINGS Psalms 46-47

כתובים תהלים פרק מז-מו

יא פסקו מן קרבא וידעון ארום
אנא יי רמא בעמיה רמא על
יתבי ארעא: יב מימרא דיי
צבאות בסעדנא תקוף לנא
אלהא דיעקב לעלמין:
א לשבחא על ידיהון דבני

יא הֲרִפוּ וַדְּעוּ כִּי־אֲנֹכִי אֱלֹהִים אָרוֹם בְּגוֹיִם אָרוֹם
בְּאַרְצֵי: יב יְדוּהַ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁגֹּב־לָנוּ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב סֵלָה: מז א לְמִנְצִיחַ | לְבְנֵי־קִרְחַת מְזִמּוֹר:
ב כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כָף הֲרִיעוּ לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה:

קרח תושבחתא: ב כל עמיה תקעו ידא בחדוא יביבו קדם יי בקל תושבחתא:

46. (11) “Desist, and know that I am God; I will be exalted among the nations, I will be exalted in the earth.” (12) The Lord of hosts is with us; the God of Yaakov is our High Tower. Selah. **47.** (1) For the leader, a psalm of the sons of Korach. (2) O clap your hands, all you peoples, shout to God with the sound of joy.

RASHI

רש"י

46. (11) Desist — *yourselves, all the nations of the idolaters, from coming any more against Yerushalayim. And know* — *that I am God, that I will make judgment against you. I will be exalted among the nations* — *I will be exalted in My vengeance which I will take against those idolaters.* **47. (2) O clap your hands** — *Mingle with each other, to shout to the*

(יא) הֲרִפוּ. עֲצַמְכֶם כָּל הַגּוֹיִם מֵעוֹבְדֵי בּוֹכָבִים, מְלָבָא עוֹד עַל יְרוּשָׁלַיִם: וַדְּעוּ. כִּי אֲנִי אֱלֹהִים שְׂאֲעֵשֶׂה בְכֶם דִּין: אָרוֹם בְּגוֹיִם. אֲתֵרוֹמֶם בְּנִקְמָתִי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּאוֹתָן עוֹבְדֵי גִלּוּלִים: (ב) תִּקְעוּ כָף. הֲתַעְרְבוּ יַחַד זֶה עִם זֶה לְהַרְיעַ לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה:

Lord with the sound of song.

Mishnah Moed Katan, chapter 2

משנה מועד קטן פרק ב

(1) If a person had [already] turned his olives א או מי שהפך את זיתיו וארעו אכל או אנס, או

רבנו עובדיה מברטנורא

א מי שהפך. דרך בני אדם שמהפכין הזיתים בתוך המטען שהם צבורין בו כשרוצים להכניסן לבית הברד ואי לא

[for softening, before pressing or milling] when mourning [for the death of a parent, wife, child, brother, or sister] came about or some hindrance befell him, or workmen disappointed him [by not showing up for work before the Festival], he may [during *Chol Hamoed*] put them on the beam [of the oil-press] for the first time [because after the turning of the olives, if he does not press them they will ruin], and leave it [thus] until after the Festival [and after the Festival he presses them a second time]; the opinion of Rabbi Yehudah. Rabbi Yose says, He may

pour [the oilives into the press] and complete the process [of a second or third pressing, etc.] and seal [the jars] in his usual way [during *Chol Hamoed*]. (2) Likewise, if a person had his wine [already] in the cistern [i.e., after the grapes were pressed, they flowed into a gathering pit] when mourning befell him, or [some other] hindrance, or workmen disappointed him, he may draw off [the wine], complete the process, and seal [the casks] in his usual way; the opinion of Rabbi Yose. Rabbi Yehudah says, He [merely] covers [the cistern] with shingles to prevent it from turning sour. (3) A person may bring his fruits indoors, out of fear of thieves, and pull his flax out of retting, to prevent it from spoiling [by soaking too long], provided he does not purposely delay the work until the Festival [i.e., *Chol Hamoed*]; and all those who have deliberately delayed their work until the Festival [i.e., *Chol Hamoed*] shall have it destroyed [i.e., they must be deprived of any advantage gained, the court declares the object unowned]. (4) Houses, slaves, and cattle may not be bought, except for the needs of the Festival, or the need of a seller who does not have [enough] to eat. A person may not remove [vessels or produce] from one house to another [distant from it, because of the trouble this entails], but one may remove them [from one house to another] within the same courtyard [since it is not done within public view]. Wares [not needed for the Festival] may not be brought from the

רבנו עובדיה מברטנורא

מסוק להו לבד לטחון לאחר שהפכן פסדי: **וארעו אבל**. שאסור במלאכה: **או שהטעיהו פועלים**. שלא באו למלאכתו והגיע המועד טוען של הזיתים קורה של בית הבד פעם ראשון ומכביד כדי שיובו קצת ולא יפסידו אבל לא בפעם שניה משום דתו לא פסדי. ומהכא שמעינן דדברים המותרים במועד אסור לאבל לעשותם בידו בימי אבלו מדקתני וארעו אבל ומהמת האבל עכב עד המועד טוען קורה ראשונה במועד אבל בימי אבלו היה אסור לטעון בידו אפילו קורה ראשונה. אבל אחרים טוענים לו: **זולף**. שופך הזתים ע"ג בית הבד. וכל מידי דשפך קרוי זולף: **וגומר**. סחיטתם ועצירים בבית הבד: **וגף**. סותם פי החבית. והלכה כרבי יוסי: **ב בתוך הבור**. חפירה שתחת הגת מסיירת בסיד לקבל היין: **למודים**. נסרי' של עץ כלומר מכסה אותן שם בנסרים שלא יחמיץ ולא ישלחו מן הבור. והלכה כר' יוסי: **ג ושולה פשתנו**. כל מה שמעלה מן המים קרוי שולה: **אם כווננו מלאכתן במוען יאבדו**. ב"ד מאבדים אותו ממון ועושים אותו הפקר: **ד אלא ליצורך המועד**. שהקונה צריך להם במועד. בתים לישב בהם. עבדים לשמשו. בהמה לשחיטה: **או ליצורך המועד**. שצריך למטות להוציאן ליצורך יום טוב: **אין מפנים**. כלים או תבואה מבית לבית אחר רחוק ממנו מפני הטורח: **אבל מפנה לחצרו**. לבית אחר שבאותו חצר דענעה הוי אבל מבית לבית דרך ר"ה לא: **אין**

שֶׁהִטְעוּהוּ פּוֹעֲלִים, טוֹעֵן קוֹרֵה רֵאשׁוֹנָה וּמִנִּיחָה לְאַחַר הַמוֹעֵד. דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגַף כְּדַרְכּוֹ: **ב** וְכֵן מִי שֶׁהָיָה יֵינוּ בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְאַרְעוּ אֲבָל אוֹ אֲנִס, אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ (פּוֹעֲלִים), זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגַף כְּדַרְכּוֹ. דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסֵי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עוֹשֶׂה לוֹ לְמוֹדִים, בְּשִׁבְלֵי שְׁלֵא יִחְמִיץ: **ג** מְכַנְּסֵי אֲדָם פְּרוֹתָיו מִפְּנֵי הַגְּנָבִים וְשׁוֹלָה פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה בְּשִׁבְלֵי שְׁלֵא תֵאבֵד, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִכְּוֹן אֶת מְלֻאכְתּוֹ בְּמוֹעֵד. וְכֵלֵן אִם כּוֹנֵנו מְלֻאכְתָּן בְּמוֹעֵד, יֵאבְדוּ: **ד** אֵין לֹוקְחִין בְּתִים, עֲבָדִים וּבְהֵמָה, אֶלָּא לְצַרְךָ הַמוֹעֵד, אוֹ לְצַרְךָ הַמוֹכֵר, שְׁאֵין לוֹ מָה יֵאכֵל. אֵין מְפַנֵּין מִבֵּית לְבֵית, אֲבָל מְפַנֵּה הוּא לְחֻצְרוֹ. אֵין מְבִיאִין פְּלִים מִבֵּית

house of the craftsman. If one is anxious about the things [fearing they may be stolen], he may remove them to another courtyard [close by, to ensure their safety]. (5) Figs, while drying, may be covered with straw [during *Chol Hamoed*, to protect them from rain].

Rabbi Yehudah says, They may even be piled up [in heaps, thereby protecting the bottom layers]. Sellers of fruit, clothing, and [other] wares may sell privately for the requirements of the Festival. Trappers, groat-pounders [i.e., makers of cereal], and bean-grinders may ply their trade privately for the requirements of the Festival. Rabbi Yose says, They have imposed a stringency upon themselves [and do not engage in these activities, not even in private; the law is not in accordance with Rabbi Yose].

רבנו עובדיה מברטנורא

מביאין כלים מבית האומן. וה"מ כלים שאינן לצורך המועד אבל כלים שהן לצורך המועד כגון כרים וכסתות וכוסות וקיתניות שרי: **ואם חושש להם.** שמה יגבנו מבית האומן או אם צריך האומן לשכרן ואין בעל הכלי מאמינו כי רא שמה ישאל ממנו שכר פעולתו פעם שניה: **ה מחפין את הקציעות.** תאנים שטוחין בשדה ליבשן מחפין מכסין אותן בקש מפני הגשמים: **אף מעבין.** שנותנין אותן זו ע"ג זו. ועושין אותן כרי שיהיו העליונות מגינות על התחתונות: **הדשושות.** שדשים וכותשים חטים לדייסא: **הגרוסות.** שעושים גרוסון של פול: **הם.** האומנין החמירו על עצמן. ואין עושין אפי' בצנעה ואין הלכה כרבי יוסי:

Gemara Mo'ed Katan 12b

גמרא מועד קטן דף יב:

Rabbi Yehudah Nesiah [once] went out [on the Sabbath] wearing a ring with a coral wood-seal and [once] drank water which an Aramite [non-Jewish] cook had heated. Rabbi Ammi, hearing of it, was annoyed. Rabbi Yosef said, Why was he annoyed? Was it on account of the signet? Why, it is taught: Chains, earrings, and rings are like all articles of dress that may be worn in the courtyard! If, because he drank water which an Aramite had made hot? Why, Shmuel bar Yitzchak, citing Rav, stated that whatever can be eaten

raw is not [disqualified, as it would be] if it were heathen-cooked food! [Answer:] [The case of] a prominent person is different [he should have restricted himself, even from things which are ordinarily permitted]. Rabbi Chananel, citing Rav, said that one may lop off branches from a palm tree during the Festival [week] even though he needs only the chips. Abbaye denounced this [dictum] vehemently. Rabbi Ashei had a forest in Sh'lania. He went to cut it down during the Festival week. Said Rabbi Shela of Sh'lania to Rabbi Ashei, On what grounds [do you act

האמן. ואם חושש להם, מפנין לחצר אחרת: **ה מחפין את הקציעות בקש.** רבי יהודה אומר, אף מעבין. מוכרי פרות, כסות וכלים, מוכרים בצנעה לצורך המועד. הצדיין והדשושות והגרוסות, עושין בצנעה לצורך המועד. רבי יוסי אומר: הם החמירו על עצמן:

רבי יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא ואשתי מיא דאחים קפילא ארמאה שמע רבי אמי איקפד אמר רב יוסף: מאי טעמא איקפד אי משום חומרתא דמדושא הא תניא השירין הנזמים והטבעות הרי הן ככל הכלים הנטלין בחצר אי משום דאשתי מיא דאחים קפילא ארמאה הא אמר שמואל בר יצחק אמר רב: כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי נכרים אדם חשוב שאני. אמר רב חננאל אמר רב: קוצץ אדם דקל במועד אף על פי שאין צריך אלא לנסרת שלו לייט עלה אביי. רב אשי הוה לה אבא בשלנניא אזל למיקציה בחולא דמועדא אמר לה רב

in such a manner]? Is it because of what Rabbi Chananel citing Rav said, that one may lop branches from a palm during the Festival [week], even though he needs only the chips? But surely Abbaye denounced it vehemently! Said he [Rabbi Ashei] to him, “I did not hear it” — as much as to say, “I do not concur [with Abbaye's view].” The hatchet then slipped, threatening to cut off his leg. He then abandoned his task and came back. Rav Yehudah permitted pulling up flax, picking hops, and pulling up sesame crops. Abbaye said to Rabbi Yosef, It is quite correct to do this in the case of flax, as it may be used for covering [fruits]; in the case of hops, as they may be used for [brewing] beer, but sesame — to what [immediate] use can it be put? [Answer:] [It may be picked] on account of the seeds [used for oil] it contains. Rabbi Yannai had an orchard that had become ripe for picking during the Festival week, [and] he picked it. The [following] year, all the people kept their orchards waiting for the Festival week. Rabbi Yannai [thereupon] renounced his [proprietary rights in the] orchard that year [as a self-imposed fine for misleading the people].

שילא משלגנייא לרב אשי מאי דעתיד דקאמר רב חננאל אמר רב: קוצץ אדם דקל במועד אף על פי שאין צריך אלא לנסרת שלו הא לייט עלה אבני אמר לה לא שמיע לי, כלומר לא סבירא לי אישתמיט נרגא בעי למיפסקה לשקה שבקה והדר אתא רב יהודה שרא למעקר כתנא ולמקטל כשותא ולמעקר שומשמי אמר לה אבני לרב יוסף בשלמא ביתנא חזי לחפיפה כשותא חזי לשכרא אלא שומשמי למאי חזי חזי לגזי דאית בהו. רבי ינאי הוה לה ההוא פרדיסא דמטא ומניה בחולא דמועדא קטפה. לשנה שהיה כלי עלמא לפרדיסיהו בחולא דמועדא אפקריה רבי ינאי לפרדיסיהו ההוא שתא:

זוהר אמור דף קג עא

תא חזי כל אנון שגני דקאים אהרן הווי ישראל בצלא דמהימנותא תחות אליו ענגיו. בתר דמית אהרן אסתלק ענגא חד דהוא ימינא דכלא וכד האי אסתלק אסתלקו כל שאר עמיה (ניא ענגיו) ואתחויאו בלהו בגרועותא והא אוקמוה דכתיב (במדבר כ) ויראו כל העדה כי גוע אהרן אל תקרי ויראו אלא וייראו מיד וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים שמע דאסתלקו אנון ענגים ומית תירא רברבא דכל אנון ענגים אתקשרו ביה אמר רבי יצחק הכנעני מלך ערד יושב הנגב ודאי. וכד אתו אנון מאלליו דשדר משה אמרו עמלק יושב בארץ הנגב בגין לתברא לביהו דהא בעמלק אתבר חיליהון בקדמיתא. אמר רבי אבא וישמע הכנעני מאי קא מירי הכא בתר דאסתלקו אנון ענגים אלא כנען כתיב ביה ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. הכא אוליפנא מאן דאפיק גרמיה מצלא דמהימנותא אתחזי למהוי עבד לעבדי עבדיו. דהא הוא דכתיב (במדבר כא) וילחם בישראל וישב ממנו שבי הוא נטל עבדיו מישראל לגרמיה ועל דא כתיב (ויקרא כג) כל האזרח בישראל ישבו בסכות כל מאן דאיהו משרשא ונונא קדישא דישראל ישבו בסכות תחות צלא דמהימנותא. ומאן דליתיה מנונא ושרשא קדישא דישראל לא יתיב בהו ופוק גרמיה מתחות צלא דמהימנותא. כתיב (חושע יב) כנען בידו מאזני מרמה דא אליעזר עבד אברהם. ותא חזי כתיב ארור כנען. ובגין דזכה כנען דא לשמשא לאברהם ביון דשמש לאברהם יתיב תחות צלא דמהימנותא זכה למיפק מההוא למינא דאתלמינא. ולא עוד אלא דכתיב ביה ברכה. דכתיב (בראשית כד) ויאמר בא ברוך יי. מאי קא מירי. דכל מאן דיתבי תחות צלא דמהימנותא אחסין חירו ליה ולבגוי לעלמין

וְאֵת־בְּרֵךְ בְּרַכְתָּא עֲלֵהּ. וּמֵאֵן דְּאִפִּיק גְּרַמְיָה מִצְלָא דְמַהִימְנוּתָא אַחֲסִין גְּלוּתָא לִיהּ וְלִבְנוּי דְכַתִּיב
וַיִּלְחַם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׁב מִמֶּנּוּ שָׁבִי:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Teshuvah, Page 32

שערי תשובה לרבינו יונה דף לב עג

Our Rabbis said, “Slandering gossip is equal in weight to three sins; namely, idolatry, forbidden relations, and bloodshed. Concerning idolatry it is said, ‘Please [O God], this nation has sinned a great sin.’ (Exodus 32:31) Concerning forbidden relations it is said, ‘And how can I commit this great evil?’ (Genesis 39:9) Concerning bloodshed it is said, ‘My sin is too great to bear.’ (Genesis 4:13) And concerning slanderous gossip it is said, ‘May the Lord cut off all smooth lips, the tongue that speaks great things.’” (Psalms 12:4) We must explain to you, how it can be, that the sin of slanderous gossip can be greater than these three. After all, concerning every one of them the Sages, of blessed memory, declared that a person should be killed rather than transgress it. And they said, “How severe is idolatry! Whoever lends credence to it, it is as though he denies the whole Torah.” And they said that one who habitually sins by idolatry, is regarded as a continual sinner against the entire Torah. However, if you pay attention to this statement of the Sages, may their memories be a blessing, you will find in it several roots and facets. For the speaker of evil continually repeats his folly. Ten times a day he will defame, cause animosity, shame, exaggerate, and strike secretly. Were there to be an end to his punishment! For the slanderer does not bring his words to an end, and even a mild sin is very severe when the folly is repeated many times, as I have already discussed. How much more is this true of a great sin and a sickening evil. When they, of blessed memory, said “Slandering gossip is equal in weight to [these] three sins” they meant that

אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ: שְׁקוּל לְשׁוֹן הָרַע בְּנֶגְדָּה
שְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת וְאֵלוּ הֵן: עֲבוּדַת זָרָה וְגִלּוּי
עֲרִיּוֹת וְשִׁפְכוּת דָּמִים. בְּעֲבוּדַת זָרָה נֶאֱמַר
(שְׁמוֹת ל"ב) אֲנִי הָטָא הָעָם הַזֶּה חַטָּאתָה
גְּדוֹלָה. בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת נֶאֱמַר (בְּרַשִׁית ל"ט)
וַאֲיֵךְ אֶעֱשֶׂה הָרַע הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת.
בְּשִׁפְכוּת דָּמִים נֶאֱמַר (שִׁם ז') גְּדוֹל עֲוֹנֵי
מִנְשׂוֹא וְאֵלוּ עַל לְשׁוֹן הָרַע נֶאֱמַר (תְּהִלִּים י"ב)
יִכְרַת ה' כָּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֵּרַת
גְּדוֹלוֹת. וְהִנֵּה אֲנִי צָרִיכִים לְפָרֵשׁ לָךְ הַיֵּאֵךְ
יִתְּכֵן בִּי יְהִיָּה עוֹן לְשׁוֹן הָרַע יִתֵּר עַל
הַשְּׁלֵשׁ הָאֵלֶּה הֵלֵא עַל כָּל אֶחָד מֵהֶן
אָמְרוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה יְהִרְג אָדָם וְאֵל
יַעֲבֹר עֲלֵיהֶן וְאָמְרוּ: חַמוּרָה עֲבוּדַת זָרָה
שְׁכַל הַמוּדָה בֵּה כְּכּוֹפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה.
וְאָמְרוּ בִּי הַמוּמְרָ לְעֲבוּדַת זָרָה מוּמְרָ לְכָל
הַתּוֹרָה כְּלָה וְכֹאשֶׁר תִּשִׁים לְבָךְ לְמֵאֲמָרָם
זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה תִּמְצָא לוֹ כְּמָה שֶׁרְשִׁים
וְכְמָה פְּנִים. כִּי בְּעַל הַלְשׁוֹן הוּא שׁוֹגֵה
בְּאֲוֵלָתוֹ עֲשֶׂר פְּעָמִים יְכַלִּים בְּיוֹם וַיִּבְאִישׁ
וַיַּחְפִּיר וַיִּדְבֵּר שִׁפְתֵי יִתֵּר וַיִּכֶּה בְּסִתְרָה וּמִי
יִתֵּן קֶץ לְעַנְשׂוֹ בִּי בְּעַל הַלְשׁוֹן לֹא יִשִׁים
קֶנְצִי לְמִילִין בְּשִׁגָּם עֲבָרָה קִלָּה כְּבִדָּה
מְאֹד עַל הַשְּׁגוֹת הָאֲוֵלָת פְּעָמִים רַבּוֹת
כְּאֲשֶׁר הִקְדַּמְנוּ אִף כִּי חַטָּאתָה גְּדוֹלָה וְרַעָה
חוּלָה וּבִבְאֲמָרָם זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה שְׁקוּל לְשׁוֹן

it is equal to someone who transgresses them at a time when his impulse overpowers him, not to one who rejects those commandments or who puts himself outside of the community and violates them continually.

הָרַע כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת רוּצָה לוֹמַר כְּנֶגֶד עוֹבֵר אוֹתָן לְעַת שְׂתִתְקַפּוּ יִצְרוּ לֹא כְּנֶגֶד הַמּוֹמֵר וְהַיּוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל לְעֵבֵר עֲלֵיהֶן בְּכָל עֵת:

Practical Law:

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 7

(1) The waiter who stands before those reclining does not eat with them. But it is in manner of kindness to place into his mouth some of each cooked food, in order to settle his mind. If they give him wine, he recites a blessing on each cup that is given to him [separately], since his drinking is not dependent upon his own will, rather, on their will [and he, therefore, does not know when he receives the first cup and recites the blessing, whether or not he will receive an additional cup]. (2) If one of those reclining goes out to urinate, he washes [the] one hand [he utilized] and comes back in. If he [went out and] conversed with another person, remaining there a long time, he washes both hands and enters. If they were reclining for drinking [only and one left the table], he enters, sits in his place, [turns away from the other guests] washes his hands and then turns his face towards the guests. Why [in the case of drinking] does he wash at his place [and not before he enters]? Lest they say that he did not wash his hands, since there is no food there [however, in a case when they were eating he may wash before he enters, since the people present will assume that he washed before entering and would not eat without washing].

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ז

א השמש שְׁעוֹמֵד לְפָנֵי הַמְּסַבִּין אֵינוֹ אוֹכֵל עִמָּהֶן. וְדַרְךְ רַחֲמֵנוּת הוּא לִתֵּן לְתוֹךְ פִּי מִכֵּל תַּבְשִׁיל וְתַבְשִׁיל כְּדִי לִישֵׁב דַּעְתוֹ. וְאִם נָתַנוּ לוֹ יַיִן מְבָרֵךְ עַל כָּל כּוֹס וְכוֹס שְׁנוֹתֵינִן לוֹ מִפְּנֵי שְׂאִין שְׂתִיתוֹ הַלְוִיָּהּ בְּרִצּוֹנוֹ אֶלָּא בְּרִצּוֹנָם: ב יֵצֵא אֶחָד מִן הַמְּסַבִּין לְהִשְׁתֵּיךְ מִיַּם נוֹטֵל יָדוֹ אַחַת וְנִכְנֵס. דִּבֵּר עִם חֲבֵרוֹ וְהִפְלִיג נוֹטֵל שְׂתִי יָדָיו וְנִכְנֵס. אִם הָיוּ מְסַבִּין לְשִׁתִּיהָ נִכְנֵס. וְיֹשֵׁב בְּמִקּוֹמוֹ וְנוֹטֵל יָדָיו וְאַחַר כֵּךְ מַחְזִיר פָּנָיו לְאֹרְחָיו. וְלִמָּדָה נוֹטֵל בְּמִקּוֹמוֹ שְׂמָא יֹאמְרוּ לֹא נֹטֵל יָדָיו מִפְּנֵי שְׂאִין שֶׁם אֲכִילָה:

BERAKHA FOR TUESDAY

TORAH

וזאת הברכה ליום שלישי

תורה

יכין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאייר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא בְּרַךְ יְדוּהָ חֵילוֹ וּפְעָל יָדָיו תִּרְצָה מִחֵץ יֵא בְּרַךְ יֵי נִכְסוּהִי וְקָרְבִּן יְדוּהִי

(11) May the Lord bless his resources and favorably accept the work of his

RASHI

רש"י

(11) מחץ מתנים קמיו — means: [May He] strike those who rise up against him, in the

(יא) מחץ מתנים קמיו. מחץ קמיו מכת מתנים,